C/2025/666

10.2.2025.

PREPORUKA VIJEĆA

od 21. siječnja 2025.

o potvrđivanju nacionalnog srednjoročnog fiskalno-strukturnog plana Češke

(C/2025/666)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 121.,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2024/1263, a posebno njezin članak 17.,

uzimajući u obzir preporuku Komisije,

budući da:

OPĆA RAZMATRANJA

(1) Reformirani okvir gospodarskog upravljanja EU-a stupio je na snagu 30. travnja 2024. Uredba (EU) 2024/1263 Europskog parlamenta i Vijeća o djelotvornoj koordinaciji ekonomskih politika i multilateralnom proračunskom nadzoru ([1]), izmijenjena Uredba (EZ) br. 1467/97 o provedbi postupka u slučaju prekomjernog deficita ([2]) i izmijenjena Direktiva Vijeća 2011/85/EU o proračunskim okvirima država članica ([3]) glavni su elementi reformiranog okvira gospodarskog upravljanja EU-a. Cilj je tog okvira promicanje zdravih i održivih javnih financija te održivog i uključivog rasta i otpornosti putem reformi i ulaganja te sprečavanje prekomjernih državnih deficita. Okvir je više usmjeren na srednjoročno razdoblje te se njime ujedno potiče odgovornost na nacionalnoj razini, zajedno s djelotvornijom i koherentnijom provedbom propisa.

(2) Nacionalni srednjoročni fiskalno-strukturni planovi koje države članice trebaju dostaviti Vijeću i Komisiji okosnica su novog okvira gospodarskog upravljanja. Dva su cilja tih planova: i. osigurati da se, među ostalim do kraja razdoblja prilagodbe, dug opće države uvjerljivo smanjuje ili da ostane na razboritim razinama te da se državni deficit u srednjoročnom razdoblju smanji i zadrži ispod referentne vrijednosti od 3 % BDP-a i ii. osigurati provedbu reformi i ulaganja kojima se odgovara na glavne izazove utvrđene u kontekstu europskog semestra i doprinosi zajedničkim prioritetima EU-a. Zato se u svakom planu treba preuzeti srednjoročna obveza o kretanju neto rashoda ([4]), čime se u principu uvodi proračunsko ograničenje tijekom trajanja plana, odnosno četiri ili pet godina (ovisno o redovnom trajanju zakonodavnog razdoblja u državi članici). Osim toga, u planu treba objasniti kako će država članica provedbom reformi i ulaganja odgovoriti na glavne izazove utvrđene u kontekstu europskog semestra, osobito u preporukama za pojedinu zemlju (što, ovisno o slučaju, uključuje i one koje se odnose na postupak u slučaju makroekonomskih neravnoteža) i kako će država članica doprinijeti zajedničkim prioritetima Unije. Razdoblje fiskalne prilagodbe traje četiri godine i može se produljiti za najviše tri godine ako se država članica obveže da će provesti relevantne reforme i ulaganja koji ispunjavaju kriterije iz Uredbe (EU) 2024/1263.

([1]) Uredba (EU) 2024/1263 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2024. o djelotvornoj koordinaciji ekonomskih politika i multilateralnom proračunskom nadzoru te stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1466/97 (SL L, 2024/1263, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) Uredba Vijeća (EU) 2024/1264 od 29. travnja 2024. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1467/97 o ubrzanju i pojašnjenju provedbe postupka u slučaju prekomjernog deficita (SL L, 2024/1264, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

([3]) Direktiva Vijeća (EU) 2024/1265 od 29. travnja 2024. o izmjeni Direktive 2011/85/EU o zahtjevima za proračunske okvire država članica (SL L, 2024/1265, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

([4]) Neto rashodi kako su definirani u članku 2. Uredbe (EU) 2024/1263 znači državni rashodi bez i. izdataka za kamate, ii. diskrecijskih mjera na strani prihoda, iii. rashoda za programe Unije koji su u cijelosti pokriveni prihodima iz fondova Unije, iv. nacionalnih rashoda za sufinanciranje programa koji se financiraju sredstvima Unije, v. cikličkih elemenata rashoda za naknade za nezaposlenost te vi. jednokratnih i drugih privremenih mjera.

(3) Komisija nakon dostave plana treba ocijeniti ispunjava li plan zahtjeve iz Uredbe (EU) 2024/1263.

(4) Vijeće zatim na preporuku Komisije treba donijeti preporuku kojom se utvrđuje kretanje neto rashoda dotične države članice i, ako je primjenjivo, potvrđuje skup obveza u pogledu reformi i ulaganja koje su temelj za produljenje razdoblja fiskalne prilagodbe.

RAZMATRANJA U VEZI S NACIONALNIM SREDNJOROČNIM FISKALNO-STRUKTURNIM PLANOM ČEŠKE

(5) Češka je 16. listopada 2024. Vijeću i Komisiji dostavila svoj nacionalni srednjoročni fiskalno-strukturni plan, nakon što je u dogovoru s Komisijom 24. rujna 2024. zbog razloga koje je navela Češka produljen rok iz članka 36. Uredbe (EU) 2024/1263.

Proces prije dostave plana

(6) Češka je prije dostave svojeg plana zatražila tehničke informacije ([5]), koje je Komisija dostavila 21. lipnja 2024. i objavila 16. listopada 2024. ([6]). U skladu s člankom 9. stavkom 1. točkom (c), člankom 9. stavkom 2. i člankom 16. stavkom 2. Uredbe (EU) 2024/1263, u tehničkim informacijama navodi se razina strukturnog primarnog salda u 2028. koja je potrebna da se u srednjoročnom razdoblju deficit opće države održi ispod 3 % BDP-a, a dug opće države ispod 60 % BDP-a, bez daljnjih proračunskih mjera nakon četverogodišnjeg razdoblja prilagodbe. Srednjoročno razdoblje definirano je kao razdoblje od deset godina nakon isteka razdoblja prilagodbe.

Tehničke informacije sastavljaju se i dostavljaju državama članicama u dva scenarija: jedan podrazumijeva usklađenost sa zaštitnom mjerom za otpornost na deficit ([7]), u skladu s člankom 9. stavkom 3. Uredbe (EU) 2024/1263, a drugi bez te zaštitne mjere. U tehničkim informacijama za Češku utvrđeno je da bi, na temelju pretpostavki Komisije na kojima se temelje prethodne smjernice dostavljene u lipnju 2024., kako bi se osigurala usklađenost s primjenjivim fiskalnim pravilima tijekom četverogodišnjeg razdoblja prilagodbe, strukturni primarni saldo na kraju razdoblja prilagodbe (2028., u scenariju bez zaštitne mjere za otpornost na deficit) trebao iznositi najmanje 0,4 % BDP-a, prema tablici u nastavku. Informacije radi, uzme li se u obzir i zaštitna mjera za otpornost na deficit, strukturni primarni saldo trebao bi do kraja razdoblja prilagodbe (2028.) iznositi najmanje 0,4 % BDP-a. Međutim, zaštitna mjera za otpornost na deficit nije zahtjev za Češku, koja ispunjava uvjete za tehničke informacije.

Tablica 1: Tehničke informacije koje je Komisija dostavila Češkoj

Zadnja godina razdoblja prilagodbe	2028.
Minimalna vrijednost strukturnog primarnog salda (% BDP-a), scenarij bez zaštitne mjere za otpornost na deficit	0,4
Samo informativno: Minimalna vrijednost strukturnog primarnog salda (% BDP-a), scenarij sa zaštitnom mjerom za otpornost na deficit	0,4

Izvor: izračuni Komisije.

([5]) Prethodne smjernice koje su dostavljene državama članicama i Gospodarskom i financijskom odboru sadržavaju tehničke informacije i. bez produljenja razdoblja prilagodbe od četiri godine i s produljenjem razdoblja prilagodbe na sedam godina i ii. sa zaštitnom mjerom za otpornost na deficit i bez te zaštitne mjere. Sadržavaju i glavne početne uvjete i temeljne pretpostavke koje je Komisija upotrijebila u okviru za srednjoročne projekcije državnog duga. Referentni smjer kretanja izračunan je na temelju metodologije opisane u Izvješću Komisije o održivosti duga za 2023. (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_en). Temelji se na proljetnoj prognozi Europske komisije 2024. i njezinu srednjoročnom produljenju do 2033., a dugoročni rast BDP-a i troškovi starenja stanovništva u skladu su sa zajedničkim izvješćem Komisije i Vijeća o starenju stanovništva za 2024. (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en).

([6]) https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/national-medium-term-fiscal-structural-plans_en#czechia.

([7]) U zaštitnoj mjeri za otpornost na deficit iz članka 8. Uredbe (EU) 2024/1263 utvrđeno je da godišnje poboljšanje strukturnog primarnog salda iznosi 0,4 postotna boda BDP-a (odnosno 0,25 postotnih bodova BDP-a u slučaju produljenja razdoblja prilagodbe) sve dok strukturni deficit ne bude manji od 1,5 % BDP-a.

(7) U skladu s člankom 12. Uredbe (EU) 2024/1263, Češka i Komisija organizirale su tehnički dijalog od lipnja do rujna 2024. Glavne su teme dijaloga bile kretanje neto rashoda prema predviđanjima Češke i njegove temeljne pretpostavke (osobito projekcije rasta potencijalnog BDP-a), kao i planirana provedba reformi i ulaganja kojima se odgovara na glavne izazove utvrđene u kontekstu europskog semestra i doprinosi zajedničkim prioritetima Unije za pravednu zelenu i digitalnu tranziciju, socijalnu i gospodarsku otpornost, energetsku sigurnost i izgradnju obrambenih sposobnosti.

(8) Češka je u rujnu i listopadu 2024. u skladu s člankom 11. stavkom 3. i člankom 36. stavkom 1. točkom (c) Uredbe (EU) 2024/1263, prema informacijama koje je navela u svojem planu, započela postupak savjetovanja s organizacijama civilnog društva, socijalnim partnerima, regionalnim tijelima i drugim relevantnim dionicima. Prema informacijama u češkom planu postupak je uključivao odgovarajuće međuresorno savjetovanje s gospodarskim i socijalnim partnerima. Osim toga, održan je okrugli stol o nacrtu plana s predstavnicima gospodarskih i socijalnih partnera, neprofitnog sektora, regija, oba doma Parlamenta i drugih relevantnih institucija, uključujući češko fiskalno vijeće. Nacrt plana dostavljen je i vladinom Vijeću za održivi razvoj i vladinom Vijeću nevladinih organizacija. O planu se raspravljalo i u dva parlamentarna odbora. Naposljetku, predstavnici gospodarskih i socijalnih partnera imali su prigodu iznijeti svoja stajališta na sastanku radne skupine Vijeća za gospodarski i socijalni sporazum.

(9) (9) Odbor za proračunske prognoze, zadužen za ocjenu makroekonomskih i proračunskih prognoza, dao je mišljenje o makroekonomskoj prognozi na kojoj se temelji višegodišnje kretanje neto rashoda. Odbor je tu makroekonomsku prognozu ocijenio realnom.

(10) O planu se u nacionalnom parlamentu raspravljalo 8. listopada 2024. Zatim ga je vlada usvojila 16. listopada 2024.

Drugi povezani procesi

(11) Vijeće je 21. listopada 2024. Češkoj uputilo nekoliko preporuka u kontekstu europskog semestra ([8]).

SAŽETAK I KOMISIJINA OCJENA PLANA

(12) U skladu s člankom 16. Uredbe (EU) 2024/1263 Komisija je ocijenila plan kako slijedi:

Kontekst: makroekonomsko i fiskalno stanje i izgledi

(13) Gospodarska aktivnost u Češkoj smanjila se za 0,1 % u 2023. jer je visoka inflacija smanjila kupovnu moć i dovela do smanjenja potrošnje kućanstava. Prema jesenskoj prognozi Europske komisije 2024. očekuje se rast gospodarstva za 1,0 % u 2024. u kontekstu postupnog oporavka domaće potražnje potaknute realnim rastom plaća i smanjenjem inflacije. Očekuje se da će se u 2025. realni BDP povećati za 2,4 % zbog porasta potrošnje kućanstava i stope ulaganja, a doprinos neto izvoza je negativan. Realni BDP trebao bi se u 2026. povećati za 2,7 % zbog porasta potrošnje kućanstava i bruto investicija u fiksni kapital te oporavka izvoza. Tijekom razdoblja obuhvaćenog prognozom (tj. 2024. – 2026.) očekuje se da će se rast potencijalnog BDP-a u Češkoj blago povećati s 1,6 % u 2024. na 1,8 % u 2026., zbog povećanja produktivnosti i većih kapitalnih ulaganja, dok se učinak rada smanjuje. Stopa nezaposlenosti u 2023. iznosila je 2,6 %, a Komisija predviđa da će iznositi 2,6 % u 2024., 2,7 % u 2025. i 2,7 % u 2026. Predviđa se da će se inflacija (deflator BDP-a) smanjiti s 8,2 % u 2023. na 4,0 % u 2024. i dosegnuti 2,4 % u 2025. te 2,4 % u 2026.

(14) Kad je riječ o fiskalnim kretanjima, deficit opće države u Češkoj iznosio je 2023. 3,8 % BDP-a. Prema Komisijinoj jesenskoj prognozi 2024., predviđa se da će u 2024. dosegnuti 2,5 % BDP-a, dodatno se smanjiti u 2025. na 2,3 % BDP-a, a u 2026. bez promjene politika na 1,9 % BDP-a. Komisijina jesenska prognoza 2024. uključuje nacrt proračuna Češke za 2025., koji je vlada nacionalnom parlamentu predložila u rujnu. Na kraju 2023. dug opće države iznosio je 42,4 % BDP-a. Prema Komisijinoj jesenskoj prognozi 2024., očekuje se da će se krajem 2024. udio duga u BDP-u povećati na 43,4 %. Predviđa se da će se krajem 2025. dodatno povećati na 44,4 % BDP-a, a krajem

([8]) Preporuka Vijeća od 21. listopada 2024. o ekonomskoj, proračunskoj i strukturnoj politici te politici zapošljavanja Češke. (SL C, C/2024/6810, 29.11.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6810/oj).

2026. na 44,8 %. Komisija u svojoj fiskalnoj prognozi ne uzima u obzir obveze politike preuzete u srednjoročnim planovima sve dok one ne budu vjerodostojno najavljene i dovoljno detaljno razrađene u konkretne mjere politike.

Kretanje neto rashoda i glavne makroekonomske pretpostavke iz plana

(15) Nacionalni srednjoročni fiskalno-strukturni plan Češke odnosi se na razdoblje 2025. – 2028 i četverogodišnju fiskalnu prilagodbu.

(16) Plan sadržava informacije propisane člankom 13. Uredbe (EU) 2024/1263, uz iznimku planiranih fiskalno-strukturnih mjera u zaključnim godinama plana.

(17) Planom se obvezuje na kretanje neto rashoda navedeno u tablici 2, što odgovara prosječnom rastu neto rashoda od 3,1 % u godinama od 2025. do 2028. Tehničke informacije (uz pretpostavku linearnog kretanja prilagodbe) u skladu su s prosječnim rastom neto rashoda od 3,5 % tijekom razdoblja prilagodbe (2025. – 2028.). Kretanje neto rashoda za koje je preuzeta obveza u planu trebalo bi rezultirati strukturnim primarnim saldom od 0,4 % BDP-a na kraju razdoblja prilagodbe (2028.). To je jednako minimalnoj razini strukturnog primarnog salda od 0,4 % BDP-a u 2028., koju je Komisija navela u tehničkim informacijama od 21. lipnja 2024. ([9]). U planu se pretpostavlja da će se rast potencijalnog BDP-a smanjiti s 2,0 % u 2024. na 1,4 % u 2025., a zatim blago povećati na prosječno 1,6 % tijekom razdoblja prilagodbe (2025. – 2028.). Osim toga, u planu se očekuje da će se stopa rasta deflatora BDP-a smanjiti s 3,4 % u 2024. na 2,7 % u 2025., a zatim postupno padati do 2,0 % u 2028.

Tablica 2: Kretanje neto rashoda i glavne pretpostavke iz plana Češke

	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	Prosjek tijekom razdoblja trajanja plana 2025. – 2028.
Rast neto rashoda (godišnje, %)	5,3	4,5	2,5	2,6	2,9	3,1
Rast neto rashoda (kumulativno, od bazne godine 2023., %)	5,3	10,1	12,9	15,8	19,2	nije primjenjivo
Rast potencijalnog BDP-a (%)	2,0	1,4	1,5	1,8	1,5	1,6
Inflacija (rast deflatora BDP-a) (%)	3,4	2,7	2,2	2,1	2,0	2,2

Izvor: Srednjoročni fiskalno-strukturni plan Češke i izračuni Komisije.

Implikacije obveza o kretanju neto rashoda preuzetih u planu na dug opće države

(18) Ako se ostvare obveze o kretanju neto rashoda preuzete u planu i temeljne pretpostavke, dug opće države trebao bi se, prema planu, povećati s 44,1 % BDP-a u 2024. na 45,3 % BDP-a u 2026. i zatim smanjiti na 44,2 % BDP-a na kraju razdoblja prilagodbe (2028.), prema tablici u nastavku. U srednjoročnom razdoblju, tj. do 2038., očekuje se da će se udio duga uglavnom stabilizirati do 2033. u skladu s planom i nakon toga povećati na 47,5 % BDP-a u 2038.

Tablica 3: Kretanja duga i salda opće države u planu Češke

	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2038.
Dug države (% BDP-a)	42,4	44,1	45,1	45,3	44,7	44,2	47,5

([9]) Scenarij bez zaštitne mjere za otpornost na deficit.

	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2038.
Saldo države (% BDP-a)	- 3,8	- 2,8	- 2,5	- 1,7	- 0,9	- 0,5	- 2,6

Izvor: Srednjoročni fiskalno-strukturni plan Češke

Tako bi prema planu dug opće države u srednjoročnom razdoblju ostao ispod referentne vrijednosti od 60 % BDP-a iz Ugovora. Stoga se na temelju obveza o provedbi politika i makroekonomskih pretpostavki iz plana kretanje neto rashoda navedeno u planu smatra usklađenim s kriterijem duga iz članka 16. stavka 2. Uredbe (EU) 2024/1263.

Implikacije obveza o kretanju neto rashoda preuzetih u planu na saldo opće države

(19) Na temelju kretanja neto rashoda i pretpostavki iz plana, deficit opće države trebao bi se postupno smanjivati s 2,8 % BDP-a u 2024. na 0,5 % BDP-a na kraju razdoblja prilagodbe (2028.). Stoga prema planu deficit opće države do kraja razdoblja prilagodbe (2028.) neće premašiti referentnu vrijednost od 3 % BDP-a. Osim toga, državni deficit tijekom deset godina nakon razdoblja prilagodbe (tj. do 2038.) neće premašiti 3 % BDP-a. Stoga se na temelju obveza o provedbi politika i makroekonomskih pretpostavki iz plana kretanje neto rashoda navedeno u planu smatra usklađenim s kriterijem deficita iz članka 16. stavka 2. Uredbe (EU) 2024/1263.

Makroekonomske pretpostavke iz plana

(20) Plan se temelji na pretpostavkama koje se razlikuju od pretpostavki koje je Komisija dostavila Češkoj 21. lipnja 2024. Plan se temelji na različitim pretpostavkama za osam varijabli: početna točka (strukturni primarni saldo u 2024.), rast potencijalnog BDP-a, rast realnog BDP-a, rast deflatora BDP-a, nominalna (implicitna) kamatna stopa, fiskalni multiplikator, prilagodbe stanja i tokova te pretpostavke o prihodima (tj. pretpostavljene elastičnosti). U nastavku se navodi analiza tih različitih pretpostavki.

(21) Razlike u pretpostavkama koje najviše utječu na prosječni rast neto rashoda navedene su u nastavku, zajedno s analizom svake razlike zasebno.

— U planu se pretpostavlja da će početna točka (strukturni primarni saldo u 2024.) iznositi - 0,7 % BDP-a, što je niže od Komisijine pretpostavke od - 0,1 % BDP-a. To doprinosi manjem prosječnom rastu neto rashoda u razdoblju prilagodbe u planu od onoga iz pretpostavki Komisije. To se objašnjava korištenjem novijih podataka u usporedbi s Komisijinim pretpostavkama, uključujući nižu procjenu salda opće države u 2024. (- 2,8 % BDP-a u planu u usporedbi s - 2,4 % BDP-a prema pretpostavkama Europske komisije). To je općenito u skladu s Komisijinom jesenskom prognozom 2024. Stoga se ta pretpostavka smatra opravdanom.

— U planu se pretpostavlja da će rast potencijalnog BDP-a tijekom razdoblja prilagodbe (2025. – 2028.) u prosjeku iznositi 1,6 %. To doprinosi većem prosječnom rastu neto rashoda u razdoblju prilagodbe u planu od onoga iz pretpostavki Komisije. Nakon završetka razdoblja prilagodbe (2029. – 2038.) nizovi potencijalnog rasta približavaju se pretpostavkama Komisije, što dovodi do većeg prosječnog potencijalnog rasta u planu nego u pretpostavkama Komisije (1,4 % u usporedbi s 1,3 %). Odstupanje do 2028. objašnjava se povoljnijim kratkoročnim makroekonomskim projekcijama u češkom planu i blagim povećanjem rasta BDP-a u reviziji za 2023. Nadalje, u procjenama potencijalnog rasta u planu je za razdoblje do 2028. kao polazište korištena i makroekonomska prognoza plana iz kolovoza 2024. Osim toga, kumulativni rast tijekom cijelog razdoblja projekcije i dalje je uglavnom u skladu s rezultatima zajednički usuglašene metodologije. Stoga se ta pretpostavka smatra opravdanom.

— U planu se pretpostavlja da će rast deflatora BDP-a tijekom cijelog razdoblja projekcije u prosjeku biti niži za 0,5 postotnih bodova u usporedbi s Komisijinim pretpostavkama. To doprinosi manjem prosječnom rastu neto rashoda u razdoblju prilagodbe u planu od onoga iz pretpostavki Komisije. Ta opreznija pretpostavka nego u prethodnim smjernicama Komisije u planu se objašnjava korištenjem novijih podataka, uz pretpostavku da će se ciljana inflacija od 2 % (rast indeksa potrošačkih cijena) ostvariti do sredine 2026. i da će deflator BDP-a na tu

vrijednost konvergirati u 2028. i ostati stabilan (s vrijednostima iz 2028.) u preostalom razdoblju projekcije. Stoga se ta pretpostavka smatra opravdanom.

— U planu se pretpostavlja da će nominalna (implicitna) kamatna stopa tijekom cijelog razdoblja projekcije u prosjeku biti niža za 0,6 postotnih bodova od pretpostavke Komisije. To doprinosi većem prosječnom rastu neto rashoda u razdoblju prilagodbe u planu od onoga iz pretpostavki Komisije. Odstupanje se temelji na pretpostavci da će kratkoročne i dugoročne tržišne kamatne stope biti niže za oko 1 postotni bod, što je optimističnije od Komisijinih pretpostavki. Objašnjava se korištenjem novijih podataka i primjenom različite metode koja se temelji na očekivanju da će tržišne kamatne stope padati u skladu s kretanjem osnovne stope središnje banke. Odstupanje proizlazi i iz nešto povoljnije pretpostavke rasta realnog BDP-a u planu (učinak denominatora). Stoga se ta pretpostavka smatra opravdanom.

Preostale razlike u pretpostavkama ne utječu bitno na prosječni rast neto rashoda u odnosu na pretpostavke Europske komisije. Općenito, sve te razlike zajedno rezultiraju prosječnim rastom neto rashoda koji je u planu niži od prosječnog rasta neto rashoda koji proizlazi iz tehničkih informacija. Nadalje, Češka se u svojem planu obvezuje na kretanje neto rashoda koje je čak i niže od te gornje granice. Europska komisija ovu će analizu pretpostavki iz plana uzeti u obzir pri budućim ocjenama usklađenosti s ovom preporukom.

Fiskalna strategija iz plana

(22) Plan ne uključuje indikativnu fiskalnu strategiju za provedbu kretanja neto rashoda plana jer je to kretanje utvrđeno samo kao tehnička gornja granica za koju se Češka obvezuje da je neće premašiti. Točna specifikacija relevantnih mjera politike potvrdit će se ili prilagoditi te kvantificirati u godišnjim proračunima.

Planirane reforme i ulaganja iznesene u planu kojima se odgovara na glavne izazove utvrđene u kontekstu europskog semestra i doprinosi zajedničkim prioritetima Unije

(23) U planu se opisuju planirane politike za reforme i ulaganja kojima se odgovara na glavne izazove utvrđene u kontekstu europskog semestra, osobito u preporukama za Češku, i doprinosi zajedničkim prioritetima EU-a. Plan uključuje 128 reformi i ulaganja, od kojih se 78 financijski podupire iz Mehanizma za oporavak i otpornost, a 85 iz fondova kohezijske politike.

(24) Kad je riječ o zajedničkom prioritetu pravedne zelene i digitalne tranzicije, što uključuje klimatske ciljeve utvrđene u Uredbi (EU) 2021/1119, plan sadržava 63 mjere, od kojih se 52 podupire iz Mehanizma za oporavak i otpornost. Mjere za suočavanje s izazovima zelene tranzicije uključene su u češki nacionalni energetski i klimatski plan. Najvažnije mjere uključuju reforme LEX RES I i II, kojima se pojednostavnjuju izdavanje dozvola za izgradnju i izgradnja obnovljivih izvora energije, uvode energetske zajednice i pokreće Centar za podatke o energiji. Uskoro će se reformom LEX RES III povećati fleksibilnost elektroenergetskog sustava. Kad je riječ o energetskoj učinkovitosti, novim programima zelene štednje (Nová zelená úsporám i Nová zelená úsporám Light) podupire se temeljita obnova zgrada. Druge relevantne mjere uključuju elektrifikaciju željezničkih kolosijeka i zamjenu vozila učinkovitijim alternativama u pogledu emisija. Cilj je tih mjera odgovoriti na preporuke upućene Češkoj u području energije iz obnovljivih izvora, energetske infrastrukture i mreža te energetske učinkovitosti (preporuke iz 2019., 2020., 2022. i 2023.) i održivog prometa (preporuke iz 2019., 2020. i 2023.). Kad je riječ o izazovima digitalne tranzicije, najvažnije mjere uključuju reforme i ulaganja za razvoj 5G infrastrukture u ruralnim područjima i područjima s visokim potrebama, za proširenje pokrivenosti 5G signalom, među ostalim na prometnim koridorima i vlakovima, te za potporu industrijskim projektima istraživanja i razvoja u kojima se upotrebljavaju 5G tehnologije. Te se mjere odnose na preporuke iz 2019. i 2020. u području politike digitalne povezivosti i infrastrukture.

(25) Kad je riječ o zajedničkom prioritetu socijalne i gospodarske otpornosti, što uključuje europski stup socijalnih prava, plan sadržava 48 mjera, od kojih se 23 podupire iz Mehanizma za oporavak i otpornost. Kad je riječ o izazovima u području pametnog, održivog i uključivog rasta, najvažnije mjere uključuju nacrt zakona o istraživanju, razvoju, inovacijama i prijenosu znanja, ulaganja u digitalizaciju poduzeća i nacionalnu strategiju javne nabave. Tim se mjerama nastoji odgovoriti na preporuke za poslovno okruženje (iz 2019., 2020. i 2024.), uključujući politike za MSP-ove, istraživanje i inovacije, te na preporuku iz 2019. o tržišnom natjecanju u javnoj nabavi temeljenom na kvaliteti. Kad je riječ o izazovima u području socijalne i teritorijalne kohezije, najvažnije mjere uključuju izmjenu prvog stupa mirovinskog sustava, pilot-testiranje novog alata „radno mjesto za integraciju”, povećanje kapaciteta

usluga skrbi za djecu predškolske dobi, prekvalifikaciju u području digitalnih vještina i razvoj digitalnog obrazovanja. Ostale relevantne mjere uključuju izmjenu Zakona o gradnji i nacrt Zakona o potpori za stanovanje. Te se mjere odnose na preporuke upućene Češkoj (iz 2019., 2022., 2023. i 2024.) za osiguravanje dugoročne fiskalne održivosti mirovinskog sustava, preporuke iz 2020. u području aktivnih politika tržišta rada i socijalne uključenosti, preporuku iz 2019. za poboljšanje pristupa cjenovno pristupačnoj skrbi za djecu, preporuke iz 2019. i 2020. za poticanje digitalnih vještina i pristupa digitalnom učenju, preporuke iz 2022. i 2023. o pružanju socijalnog i cjenovno pristupačnog stanovanja i preporuku iz 2024. o promicanju većeg sudjelovanja žena na tržištu rada smanjenjem poreza i naknada koje roditelje odvraćaju od povratka na posao. Kad je riječ o zdravstvenim izazovima te gospodarskoj, socijalnoj i institucionalnoj otpornosti, najvažnije mjere uključuju Zakon o zaštiti zviždača i nacrt Zakona o regulaciji lobiranja, akcijski plan za ljudske resurse za tijela središnje državne uprave te povećanje i indeksaciju periodičnih poreza na nekretnine. Tim se mjerama provodi preporuka iz 2019. o donošenju mjera za borbu protiv korupcije koje su bile u postupku, preporuka iz 2024. o jačanju kapaciteta češke javne uprave radi privlačenja, zadržavanja i profesionalnog razvoja talenata te preporuka iz 2024. o povećanju prihoda od periodičnih poreza na imovinu. Kad je riječ o politikama za sljedeću generaciju, najvažnije mjere uključuju povećanje kvalitete i dostupnosti predškolskog obrazovanja, potporu integraciji djece državljana trećih zemalja, tekuću reformu osposobljavanja nastavnika i jačanje uključenosti u obrazovanje. Tim se mjerama odgovara na preporuku iz 2019. o povećanju kvalitete i uključivosti obrazovanja.

(26) Kad je riječ o zajedničkom prioritetu energetske sigurnosti, plan sadržava mjere za ostvarenje tog zajedničkog prioriteta, a nijedna se ne podupire iz Mehanizma za oporavak i otpornost. Najvažnije mjere uključuju najam kapaciteta terminala za UPP i dovršetak projekta TAL+ s ciljem postupnog napuštanja ruskih fosilnih goriva. Očekuje se da će se tim mjerama provesti preporuka iz 2022. o diversifikaciji uvoza fosilnih goriva. Osim toga, vlada poduzima mjere za zamjenu postojećih blokova nuklearne elektrane Dukovany.

(27) Kad je riječ o zajedničkom prioritetu obrambenih sposobnosti, plan uključuje povećanje rashoda za obranu na oko 2 % BDP-a u 2024., u skladu s obvezama prema NATO-u.

(28) Plan sadržava informacije o dosljednosti i, prema potrebi, komplementarnosti s fondovima kohezijske politike i planom za oporavak i otpornost Češke. Glavnina mjera u planu financira se sredstvima iz Mehanizma za oporavak i otpornost. U planu i prilogu planu detaljno su prikazane reforme i ulaganja u okviru fondova kohezijske politike i plana za oporavak i otpornost.

(29) Plan sadržava pregled potrebnih javnih ulaganja u Češkoj povezanih sa zajedničkim prioritetima EU-a. Kad je riječ o zajedničkom prioritetu pravedne zelene i digitalne tranzicije, uključujući usklađenost s Europskim zakonom o klimi, potrebe za ulaganjima uključuju transformaciju energetskog sektora, razvoj obnovljivih izvora energije, smanjenje potrošnje energije i emisija zgrada, razvoj infrastrukture za mobilne 5G mreže i jednostavniji pristup digitalnim javnim uslugama. Kako bi osigurala socijalnu i gospodarsku otpornost, Češka planira ulagati u inovativna *start-up* poduzeća i poduzeća u rastu, olakšati prekvalifikaciju i daljnje obrazovanje te povećati kapacitete za skrb o djeci. Kako bi povećala energetsku sigurnost, Češka namjerava pružati potporu primijenjenim istraživanjima u području energetike.

Zaključak ocjene Komisije

(30) Komisija općenito smatra da plan Češke ispunjava kriterije iz Uredbe (EU) 2024/1263.

OPĆI ZAKLJUČAK VIJEĆA

(31) Vijeće pozdravlja srednjoročni fiskalno-strukturni plan Češke i smatra da bi njegova potpuna provedba doprinijela osiguravanju zdravih javnih financija, održivosti javnog duga te održivog i uključivog rasta.

(32) Vijeće prima na znanje Komisijinu ocjenu plana. Međutim, Vijeće poziva Komisiju da svoju ocjenu planova u budućnosti iznosi u zasebnom dokumentu od preporuka Komisije za preporuke Vijeća.

(33) Vijeće prima na znanje Komisijinu ocjenu kretanja neto rashoda i glavnih makroekonomskih pretpostavki iz plana, među ostalim u odnosu na prethodne smjernice Komisije, kao i implikacije kretanja neto rashoda iz plana na državni deficit i dug. Vijeće prima na znanje ocjenu Komisije da su makroekonomske i fiskalne pretpostavke, iako se u nekim slučajevima razlikuju od pretpostavki Komisije, među ostalim kako bi se u obzir uzeli ažurirani makroekonomski i fiskalni podaci, općenito gledano opravdane i potkrijepljene uvjerljivim ekonomskim argumentima. Vijeće prima na znanje široku fiskalnu strategiju iz plana i rizike u pogledu gospodarskih izgleda koji bi mogli utjecati na realizaciju makroekonomskog scenarija i temeljnih pretpostavki, kao i na ostvarenje kretanja neto rashoda iz plana. Vijeće osobito pozdravlja činjenicu da su prije podnošenja plana konzultirani relevantni dionici na nacionalnoj razini. Vijeće također prima na znanje da bi geopolitički rizici mogli stvoriti pritisak na rashode za obranu.

(34) Vijeće očekuje od Češke da bude spremna prema potrebi prilagoditi svoju fiskalnu strategiju kako bi ostvarila kretanje neto rashoda. Vijeće će pomno pratiti gospodarska i fiskalna kretanja, uključujući ona na kojima se temelji scenarij plana.

(35) Vijeće smatra da je prije sljedećeg kruga fiskalnog nadzora potrebno pravodobno održati dodatne rasprave kako bi se postiglo zajedničko razumijevanje implikacija kumulativnih stopa rasta neto rashoda u okviru godišnjeg nadzora.

(36) Vijeće prima na znanje Komisijin opis potreba i namjera u pogledu reformi i ulaganja kojima se odgovara na glavne izazove utvrđene u kontekstu europskog semestra te naglašava da je važno osigurati provedbu tih reformi i ulaganja. Vijeće će na temelju Komisijinih izvješća ocijeniti te reforme i ulaganja te pratiti njihovu provedbu u okviru europskog semestra.

(37) Vijeće sa zanimanjem očekuje godišnja izvješća Češke o napretku, koja će prije svega sadržavati informacije o napretku u ostvarenju kretanja neto rashoda kako ga je utvrdilo Vijeće te o provedbi širih reformi i ulaganja u kontekstu europskog semestra.

(38) Vijeće bi u skladu s člankom 17. Uredbe (EU) 2024/1263 Češkoj trebalo preporučiti kretanje neto rashoda kako je navedeno u planu,

PREPORUČUJE da Češka:

1. osigura da rast neto rashoda ne bude veći od maksimuma iz Priloga I. ovoj Preporuci.

Sastavljeno u Bruxellesu 21. siječnja 2025.

Za Vijeće

Predsjednik

A. DOMAŃSKI

PRILOG I.

Maksimalne stope rasta neto rashoda
(godišnje i kumulativne stope rasta, u nominalnom smislu)

Češka

Godine		2025.	2026.	2027.	2028.
Stope rasta (%)	Godišnje	4,5	2,5	2,6	2,9
	Kumulativne (*)	10,1	12,9	15,8	19,2

(*) Kumulativne stope rasta izračunate su u odnosu na baznu godinu 2023. Kumulativne stope rasta upotrebljavaju se pri godišnjem praćenju *ex post* usklađenosti na kontrolnom računu.